

Beslutningsforslag nr. B 127

Folketinget 2017-18

Fremsat den 23. marts 2018 af Jakob Sølvhøj (EL), Stine Brix (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed

Folketinget pålægger regeringen at foretage en analyse af, hvilken økonomisk ramme der skal til for at sikre handicappedes mulighed for deltagelse i folkeoplysning efter folkeoplysningslovens § 44, stk. 2, og afsætte de nødvendige midler hertil gennem finanslovens bevilling fra konto 21.51.01.

Folketinget pålægger desuden regeringen at gå i dialog med et bredt udsnit af støttemodtagerne af Kulturministeri-

ets bevilling fra konto 21.51.01 med henblik på at få fastsat en ny administrativ praksis, der skal beskrives i en bekendtgørelse. Den nye administrative praksis skal sikre, at modtagerne af bevillingen får bedre mulighed for at kende den årlige økonomiske ramme, som de har, til at afholde folkeoplysende virksomhed for.

Bemærkninger til forslaget

I folkeoplysningsloven ligger en særlig forpligtelse til at lave undervisning, debat og folkeoplysning for mennesker med handicap. jf. LBK nr. 854 af 11. juli 2011

Der findes dog ikke mange undervisningstilbud til denne målgruppe ud over særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU). Derfor er deltagelse i aftenskoletilbud af særlig betydning for mennesker med handicap. Dels er der ofte tale om kurser, som har et noget andet fokus og en anden betydning, end den traditionelle aftenskoleundervisning har for resten af befolkning, dels er aftenskolen for mange den eneste aktivitet, som foregår uden for bostedet i det almindelige samfundsliv. Det har en uvurderlig social betydning for mange i denne gruppe.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at aftenskoleundervisning for denne gruppe ofte er den eneste mulighed for at få adgang til livslang læring – at skifte rolle fra bruger til deltager – og foretage sig noget interessebetonet meningsfyldt sammen med andre. Fjernes denne mulighed, fratages denne gruppe også muligheden for frie valg i forhold til indhold i deres fritid.

Derfor er det således, at staten er forpligtet til at yde et tilskud til aftenskolerne til at sikre handicappedes mulighed for deltagelse i folkeoplysende virksomhed. Dette tilskud er delt op i to dele. Den ene del bevilges over finansloven fra konto 21.51.01.30: Handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed. Bevillingen fremgår af tabel 1, hvor det fremgår, at tilskuddet er faldende.

Siden 2009 er aftenskolernes økonomi desuden blevet suppleret med en bevilling fra satspuljen. En satspuljeansøgning for perioden 2018-2020 dateret den 24. juni 2017 og stilet til kulturministeren, blev dog ikke imødekommet. Den samlede bevillingsramme er således halveret fra 2017 til 2018, som det fremgår af tabel 2.

Tidligere har en række kommuner ydet et tilskud til transport, men de fleste giver nu afslag med henvisning til Servicelovens § 117. Den folkeoplysende organisation SUKA oplyser, at der gives afslag, med henvisning til at den eneste, der i henhold til lovgivningen har en forpligtelse til at yde tilskud til f.eks. befordring til og fra den folkeoplysende aktivitet, er ministeren.

Tilgængelighed til den folkeoplysende voksenundervisning for mennesker med handicap begrænses således af den nedsatte bevillingsramme, hvis deres deltagelse eksempelvis forudsætter udgifter til befordring, tolkebistand til døve/svaghørende og tekniske hjælpemidler m.v., som er handicapbetingede udgifter, som kommunerne ikke er forpligtede til at dække eller yde tilskud til.

Et konkret eksempel på, hvad det nedsatte tilskud til befordring betyder, er, at en udviklingshæmmet, der deltager i folkeoplysende voksenundervisning hos den folkeoplysende forening SUKA og har behov for befordring til og fra undervisningen ud over det almindelige kursusgebyr i 2018, skal betale ca. 9.500 kr. ekstra alene på grund af sit handicap.

Danske Handicaporganisationer har i henvendelser til samtlige finans- og kulturordførere i august 2013 peget på behovet for at få øget finanslovsbevillingen og at sikre mere ro og stabilitet på området, jf. SOU alm. del – bilag 302 (folketingsåret 2015-16). Store udsving i rammen og usikkerhed om, hvad der kan opnås tilskud til, vanskeliggør planlægningsarbejdet for de implicerede folkeoplysende foreninger, der gerne vil tilbyde folkeoplysende tilbud til en meget sårbar gruppe.

Når bevillingen falder, medfører det enten en betydelig højere deltagerbetaling på grund af handicap – eller at den folkeoplysende virksomhed, der fremmer demokratiforståelsen og det aktive medborgerskab, ikke længere bliver tilgængelig på lige vilkår for en stor gruppe handicappede af økonomiske grunde. (»Færre penge til handicappedes folkeoplysning«, Dansk Oplysnings Forbund, 29/10 2012). Det er problematisk i forhold til FN's handicapkonvention.

Det fremgår af den første redegørelse til FN vedrørende implementering af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, at der i Danmark ydes et tilskud på 7,5 mio. kr. til sikring af handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed. (»FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap - Danmarks første rapport til FN's handicapkomité om foranstaltninger, der er truffet med henblik på at efterleve opfyldelsen af FN-konventionen af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap«). Det var en ramme, der i realiteten bestod af en finanslovsbevilling og en satspuljebevilling, men som nu er halveret.

Forslagsstillerne vil derfor pålægge regeringen at foretage en analyse af, hvilke forhindringer der er for handicappedes deltagelse i folkeoplysende aktiviteter.

Forslagsstillerne foreslår endvidere, at regeringen pålægges at udarbejde et forslag til finansloven, hvor der er midler til at sikre, at handicappede ikke forhindres i at deltage i folkeoplysende virksomhed, fordi deltagerbetalingen bliver for høj. Herved kan Danmark leve op til handicapkonventionen ved at sikre handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed.

Administrativ praksis

I dag søger både aftenskoler, landsorganisationer og kommuner om midler fra kulturministeriets ramme til sikring af handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed. Den nuværende praksis, hvor bevillinger først tildeles i 3. kvartal, besværliggør organisationernes og kommunernes mulighed for at tilrettelægge deres aktivitet på et sikkert økonomisk grundlag, samtidig med at den nuværende praksis skaber uklarhed om, hvem der kan søge, ligesom det sene tidspunkt for tildeling fra rammen betyder, at de folkeoplysende foreninger påtager sig en risiko for et økonomisk tab, hvis de tilbyder kurser, hvor udgifter til deltagere ikke kompenseres. Ved først at få en bevilling sidst på året er det umuligt med kort varsel at få foretaget de nødvendige aflysninger, hvilket har konsekvenser for både deltagerne og det kursus,

som de har betalt for, og for skolen, der har indgået ansættelsesaftaler med lærerne. Det betyder, at skolerne påtager sig en risiko for et økonomisk tab, som de ikke nødvendigvis får dækket.

Såfremt der udarbejdes en bekendtgørelse, vil det blive klarere, hvem der kan ansøge om midler og til hvad. En bekendtgørelse vil understøtte, at de folkeoplysende foreninger får mulighed for at tilrettelægge deres aktivitet inden for en kendt økonomisk ramme. Det ville også gøre bevillingen mere synlig for de relevante målgrupper.

Tabel 1

21.51.01.30	2015 (R)	2016 (R)	2017(B)	2018(B)	2019(B)	2020(B)
Udgift (mio. kr.)	6,9	7,0	7,9	4,0	4,0	4,0

(Moderniseringsstyrelsen 2018)

Tabel 2

2009-2012	2013-2016	2017	2018
15 mio. kr.	12 mio. kr.	4,7 mio. kr.	0 kr.

(Egne tal baseret på oplysning fra satspuljen)

Forslagsstillerne ønsker derfor at pålægge regeringen at gå i dialog med et bredt udsnit af støttemodtagerne af kulturministeriets bevilling fra konto 21.51.01 med henblik på at få fastsat en ny administrativ praksis, der beskrives i en bekendtgørelse, som foreninger og brugere kan støtte sig til. I den nye administrative praksis skal det sikres, at modtagerne af bevillingen får bedre mulighed for at kende den økonomiske ramme, de har, for at afholde folkeoplysende virksomhed.

Skriftlig fremsættelse

Jakob Sølvhøj (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed.

(Beslutningsforslag nr. B 127)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.